

"PROLETAREC"
JE DELAVSKI
LIST ZA
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

DRUGI
NAJSTAREJŠI
jugoslovanski
socialistični list.

NO. — ST. 1206.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL.,

23. OKTOBRA, (OCTOBER 23.), 1930.

Published weekly at
3639 W. 26th St.

LETO—VOL. XXV

VELIKA MOČ POLITIČNO ORGANIZIRANEGA DELAVSTVA

SEDEM MILIJONOV ČLANOV IN TRIDESET MILIJONOV VOLILCEV

Socialistične stranke, združene v Delavski-socialistični internacionali, sodelujejo s strokovno internacionalo. Priprave za prihodnji kongres

V politični in ekonomski krizi, ki obsegava v raznih oblikah vs svet, se milijoni oziroma na silo politično in strokovno organiziranega delavstva. Vedo, da buržoazija ne bo rešila velikih problemov, vedo pa tudi, da lahko izvede nadrebe, sporazume itd., ki bi krizo omilile, ki bi brezposelnim pomagale do kraha in ki bi ublažile napeto stanje, v katerem se lahko vsak hip dogode vojni zapletljaj.

Vse zavedno delavstvo, neglede ali pripada komunističnim ali socialističnim strankam, želi, da bi bila sovjetska eksperimentiranja za zgradbo socialistične države v Rusiji uspešna, dasi se glede metod misljenja zelo razlikujejo. Veličko manj upanja pa stavlja ljudstva v komunistične stranke izven Rusije, ker so večinoma le sredstvo ruske zunanje politike in ob enem materialju za preiskuševanje taktike komunistične internacionale. Konstruktivnosti v komunističnih strankah izven Rusije ni, ker bazirajo na taktiki, da je treba kaos povečavati in vsled tega izrabijo vsako priložnost v izvajaju tega načela.

Razen v Nemčiji so komunistične stranke povsod drugod v prošlih par letih oslabele, zadnje čase posebno na Češkem, v enih državah pa so dosegale namen, kakršnega buržoazija ni mogla, da je, z bojem proti socialistom so oslabile delavsko gibanje v celoti in sedaj reakcija komunistično gibanje siloma zatira, socialistično pa je oslabljeno.

V Zed. državah je komunistično gibanje "amerikanizirano" v tem, da išče ceneno rečimo v časopisu. Zaslome med ljudstvom ima manj kakor pred 10. leti in mnogo manj kot pred petimi leti. Ima pa dobro izvežban aparat, ki izrablja razne prilike, zato da časopis piše o njemu.

V deželah izven Rusije so socialistične stranke edine, ki delajo smotreno za rekonstrukcijo ekonomske uredbe. Naloge je ogromna, kakor je gospodarski in politični kaos kolosalnega obsega. Socialisti ga niso povzročili, niti ni še v njihovi moći izvajati svoj program v velikem obsegu z drastičnimi metodami. Poseduje-

Mnogo tisoč brezposelnih v Chicagu je prebilo noč skozi poletje v parkih. Od kar je pritisnil mraz, se potikajo v zavetjih, kakršne pač morejo najti. Par njihovih "hiš" lahko vidite na slikah na 8. strani. Na tej sliki je spodnji predel Michigan ulice, ki služi ponoči brezposelnim za "sladki dom". Nekaj ulic v Chicagu ima namreč dva predela. V pritličnem voziju poulične kare in truki, na gornjem pa avtomobili. Stop med njima, ki je zgrajen na traverzah in stebrih, je iz železa in betona. V spodnjem predelu Wackerjeve ulice spi ali pa prezeva vsako noč par tisoč brezposelnih. Nekaj sto jih prenoscujejo v spodnjem predelu Michigan ulice in v drugih kmalu "dvosedopnih" ulicah v "Leop". Več tisoč se jih potika po raznih azilih, kjer dobre prenoscijo na par deskah za dajm ali kvoder. Ene vzamejo v zavetje policijske postaje, Salvation Army, mesto itd. Spodnjemu delu ulice Wacker Drive, ki je ponoči vas živa brezposelnih in njihove mizerije, so dali brezdomci ime "Hoover's Hotel". Napise s to označbo trgojo poč mestni delavci, seveda podnevi. Hoover je kandidiral za predsednika z gesлом, "Republican Victory Means Steady Jobs and Prosperity" (Zmag republikanske stranke pomeni stalno delo in blagostanje). Vprašajte brezdomce v velikih mestih, kakšno je njihovo mnenje danes o "Hooverju in prosperiteti". Pokazali vam bodo "Hoover's Hotel".

200,000 DRUŽINAM GROZI BEDA

Več kot 200,000 družin v Zed. državah bo živilo to zimo v skrajni bedi. To je priznal nekak socialist nego James Feisser iz Washingtona, D. C., ki je podpredsednik ameriškega Rdečega križa.

Dve sto tisoč družin! Računajte, da steje vsaka povprečno pet članov, kajti velike družine so najbolj izpostavljene bedi v časih, kjer so zdaj, pa imate okrog milijon ljudi, ki bodo v razmerah umiranja vsled pomanjkanja.

"Za te ljudi bi bilo bolje, če bi poginili v ognju, v viharju ali kaki drugi katastrofi, namesto v počasnih metod, ki daje preveč solnce ter premalo dežja."

S tem je hotel reči, boljše je poginiti nagloma, kakov so teku mesecev počasnega ginevanja v mrazu in bedi.

Sijajna slika prosperite v najboljgatejši deželi na svetu.

Produkcija v Fordovih tovarnah

Meseca avgusta je bilo v Fordovih tovarnah po svetu produciranih 99,142 raznih avto-vozov, ali 33,035 manj kot julija in 106,492 manj kot avgusta lansko leto. Morda je ta razlika znamenje "vračajoče se prosperite".

Veliko poklicnih, malo izvoljenih

V nemški državnem zboru se je pri prošlih volitvah potegovalo za okrog 500 sedežev kar 7.515 kandidatov, med njimi 637 žensk.

Velika brezposelnost vzneviri politikaše

Konference, ki jih zdaj sklicujejo republikanski in demokratski župani, governerji ter predsednik Hoover za omiljenje brezposelnosti, so večinoma vada za glasove in tolažba gladnim, ki čakajo dela

Končno vendar! Kapitalistično časopisje se je domislico, da je tudi v tej deželi mnogo mnogo brezposelnih delavcev, ne samo v Angliji in Nemčiji, pa pišejo o njih, priobčujejo slike brlogov, v katerih žive, in apelirajo na dobra srca, naj prispevajo v pomočne fonde ali pa odpro službe. Dolge mesece so kapitalistični listi trdili, da se ni treba nič batiti, kajti naša je bogata dežela, krah na borzi za delavstvo sploh nič ne pomeni, ker se bo delalo naprej in denar bo šel namesto v špekulative svrhe v bodoče v bussines. Vedeni so, da lažejo, in lagal je Hoover, lagali so vsi drugi glavarji ob teh kapitalističnih strank s svojimi oblubami in s svojimi hinavskimi kritikami.

Danes pa so odkrili, da imamo res problem brezposelnosti in sklicujejo konference ter dajejo "nasvete". Na sestanku v Illinoisu, ki ga je sklical govor Emerson, je priporočal načelnik komisarjev okraja Cook, da vsak delavec, ki je vposojen pri mestni občini ali okraju, prispeva v počnoč brezposelnim en dolar in potem še procentuelno od plače. Ta sistem bi se potem raztegnil še na delavce v industriji. Sugestija je našla odobravanje posebno med kapitalisti, ki si

POLITIČNA VOJNA PROTI SOCIALISTOM V AVSTRIJI

V Avstriji fašisti grože, da pošljajo proti socialistom na "mirno ekspedicijo" 300,000 mož svoje fašistične milice iz agrarnih krajev Tirolske, Štajerske, Koroške in Gornje Avstrije, in to se pred državnozborskimi volitvami, ki se vrše 9. novembra. Klerikalci pod vodstvom duhovnika Seipla nastopajo skupno pod skupnim programom klerikalnega nazadnjaštva in monarhistične reakcije.

Zmerne buržavne stranke so se zedinile za skupni nastop pod vodstvom bivšega kancilarja Schoberja; v volilnem apelu poudarjajo, da je treba Avstrijo rešiti pred socialistično poplavlo, a treba jo je obvarovati tudi pred nevarnostjo fašizma, ki bi s svojimi neodgovornimi voditelji povzročil velik ekonomski kaos in protest Avstrije.

Vse stranke so si edine v nasprotovanju socialistom, niso si pa edine glede svojega programa. Fašisti so najbolj aragontri in groze, da će ne dobre protisocialistične stranke večne, tedaj se bodo vlade polastili s silo.

Socialisti so na boj pripravljeni, drugače ne bi povzročili med buržoazijo toliko strahu. Zanimivo je, da so v Avstriji klerikalci s skrajnimi fašisti v politični zvezi, ravno tako na svoj način v Italiji, medtem ko ima fašizem v Nemčiji "protestantsko dušo", pa je neki nadšef nemškim katoličanom prepovedal pripadati v fašistično stranko.

Ali je tudi to božja kazen?

Lemontska "Ave Maria" je naštela celo vrsto čudežnih kazni, ki so doletele bogotajce. Kaj pa kazni, ki dolete verne?

V Kotzebue v Alaski je pa del na tla aeroplana, v katere sta bila dva katoliška duhovnika in pilot. Vsi trije so bili pri padcu ubiti. Aeroplani, ki je bil last jezuitov, je bil blagoslovljen. To poročilo je brzjavila tisku Association Press dne 14. oktobra. Ako je kazen božja to, da zadene človeka kap v petek, potem ko je jedel meso, čemu sta zaslužila takoj tragično smrt, ali kazen, duhovnika, ki misjonarita v mrzli Alaski.

V katedrali v Celyaji, Mehiko, so eksplodirale rakete, katere so imeli v njih spravljene za večerno slavljenje v počast sv. Miguela. Pet tisoč jih je bilo. Vsled eksplozije je cerkev zelo poškodovana in več ljudi je bilo opasno in nekaj lahko ranjenih.

Nekje v Rumuniji je udarila prošlo poletje v cerkev strela, ko je v nji molilo mnogo ljudi da bi Bog odvrnil nevihto. Veliko vernikov je bilo v paniki ubitih.

Ce bi hoteli naštaviti "čudežne" kazni, bi bili mi zanje manj v stiski kakor pa "A.M." za svoje.

RADNIK IZHaja V ZMANJŠANEM OBSEGU.

Hrvatski komunistični dnevnik "Radnik" je ta mesec zmanjšal obseg s 4 na 2 strani. V sedanji vladni je Seipel zunanjji minister.

AFL. OSTANE NA PREJŠNJIH POTIH

Delegacija v Bostonu šla mimo velikih socialističnih problemov načerjev miče. Taktika ji ostane nespremenjena, istotno kodo.

V času, ko butajo v ospredje pereči socialni problemi, je konvencija A. F. of L. bolj života nego živel. Namesto, da bi pokazala uspeh, so bila poročila polna suhoparnih fraz in števil, s katerimi se opravičuje ali pa zakriva nazadovanje unije.

Kake znatne skupine naprednih delegatov na bostonski konvenciji ni bilo. To gibanje je še brez močnega voditelja, kajti napredni delegati, ki zastopajo neznačne uniske zvezice v raznih mestih širom Zed. držav, ne pridejo dosti v upoštev, pač pa reprezentanti močnih zvez, kot npr. unije tiskarjev in stavbniških delavcev.

Pristaši C. P. L. A. (Konferenca progresivne delavske akcije) je imela v času konvencije nekaj svojih sestankov, na katerih se je kritično ocenjevalo delo vodilnih odbornikov A. F. of L. in Hooverjev govor, toda ta skupina ni še toliko močna, da bi mogla s svojimi delegati rešiti konvencijo močnosti. Za preporod ameriških unij je treba z agresivno propagando med članstvo cesar se zaveda tudi omenjena konferenca. Konservativnost na vodstvu A. F. of L. se bo začela umikati šele kadar pride med članstvo nov duh, preponjen z idealizmom, ki edini more dati unijam potrebne energije za borbo proti kapitalizmu. Konvencija je ponovno izvolila ves prejšnji odbor.

ZAVEZNIK AVSRIJSKEGA FAŠIZMA

Na sliki je "doktor sv. pisma" Ignac Seipel, bivši austrijski kancilar in voditelj klerikalne stranke v Avstriji. V tekočem volilnem boju se je zvezal za skupno akcijo z voditelji avstrijske fašistične milice. Dr. Seipel je vrgel prejšnjo zmerno buržoazno Schoberjevo vlado s pomočjo fašistov. V sedanji vladni je Seipel zunanjji minister.

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezde

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo
leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.—
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
poznej do pondeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months
\$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One
Year \$3.50; Six Months \$2.00.

Address.

PROLETAREC

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Telephone: Rockwell 2864.

546

Komunisti in fašisti

Komunisti propagirajo diktaturo proletariata. Tudi fašisti navadno operirajo z navedno radikalnimi programi, ki jih zavijajo v rjuhe skrajnega nacionalizma. Fašistična gibanja v evropskih deželah so se pojavila tudi vsled nemalih zaslug komunistov. Buržavija noče komunistične diktature, pa je rajše začela uvajati svojo. Vsi skupaj pa so v "enotni" fronti proti socialistom.

Komunisti bi postopali v interesu delavskega razreda, ako bi rajše iskali stikov sodelovanja s socialisti, namesto borbe proti njim. Tako pa se često dogaja, da glasujejo komunisti in fašisti v raznih evropskih zbornicah, posebno v Nemčiji, skupno proti prelogam socialne demokracije. Komuniste bi moral družiti s socialisti skupen cilj — socializem. Toda "taktika", ta preklicana takтика jih loči. Veliko manj razlik v takтиki pa mora biti med fašisti in komunisti, če hočemo vzeti za podlago takemu sklepanju to, da vzle medsebojni skreganosti in pretepotom po ulicah v parlamentu le glasujejo skupno PROTI strankam demokracije. Komunisti v Evropi bi do zdaj že morali spoznati, da s to takto delajo škodo sebi in delavskemu razredu. Če postane fašist Hitler diktator Nemčije, ne bo sekal samo socialistične, nego tudi komunistične glave.

Delavski tisk je potreben

Delavske unije v Chicagu — konservativne kot so — spoznavajo, koliko škodo jim povzroča dnevno časopisje, ki sicer hlini prijateljstvo delavskim organizacijam, toda s svojimi poročili in članki stori kolikor more, da vodstvo unij istoveti s kriminalci, kar ni posebno težko, kajti vsak delavski agitator ima posebno v stavkah priliko, da postane "policjski karakter". Razen tega je v čikaških unijah res precej raketirjev, ki bi spašali vse drugam kakor v delavske strokovne organizacije.

Že na konvenciji illinoiske delavske federacije so eni delegati iz Chicaga jamrali, da imajo unije čedjalje težje stališče radi ne-prijateljskega časopisa. In tako so prišle na dan sugestije, da bi čikaške delavske strokovne organizacije ustanovile svoj dnevnik, kar seveda ostane le sugestija za dolgo časa.

Odborniki priznavajo, unije priznavajo, da delavštvo v Chicagu potrebuje angleški delavski dnevnik, ali da bi kdo iniciativno zanjo resno podvzel, tega ne. Bilo bi zelo težko uspeti s takim "delavskim" dnevnikom, kajti eni unijski voditelji so demokrati, drugi republikanci, eni so za tega, in drugi za onega politika, pa bi se med seboj ravalsi in kavalsi, koga naj bi njihov dnevnik podpiral, in med tem bi shiral in propadal.

Unije potrebujejo svoj dnevnik, še prej kot dnevnik pa morajo dobiti nekoliko idealizma ter volje za delavsko politiko.

VISOKI STROŠKI S KRI-
MINALSTVOM

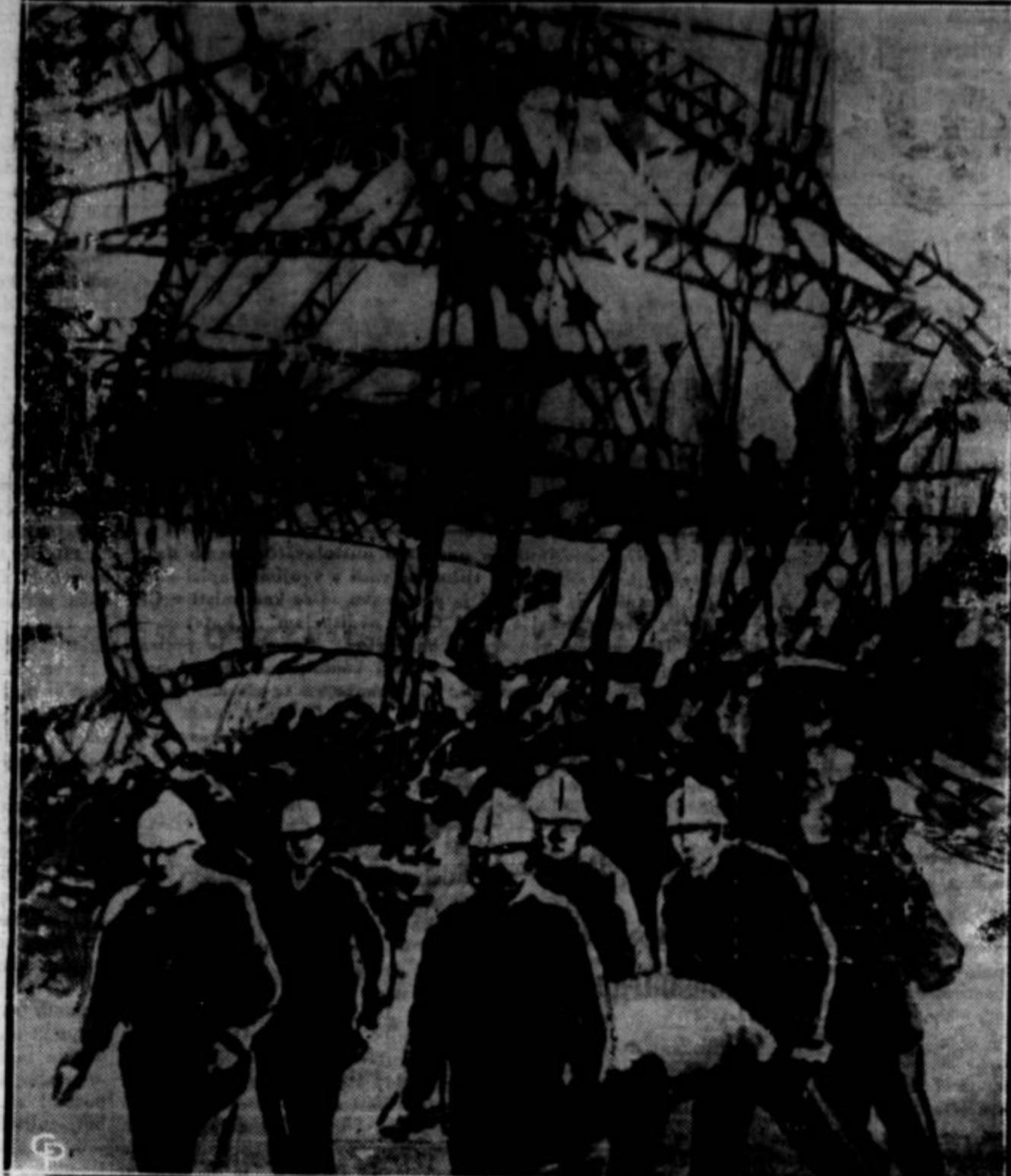
Statistika pravi, da stane vojna proti kriminalcu v Zed. državah, in škoda, ki jo povzročajo zločinci, sedem in pol milijarde dollarjev letno. Statistika pa ne pove, da mnogo "vojščakov" proti kriminalstvu dobiva od njega "postranske dohodke" v obliki podupnini.

Demoraliziranje ameriških političnih uradov je posledica koruptnosti profita lačnega kapitalizma. Če je ljudstvu kaj na tem, da se to stanje omeji in končno odpravi, se mora ločiti od kapitalističnih strank ter se pri-družiti svoji.

NAJBOLJŠA TAKTIKA

Najboljša takтика je tista, ki je sposobna storjene napake priznati in jih popraviti.

VSE, KAR JE OSTALO OD ZRAČNEGA VELIKANA

Na sliki je ogrodje ogromnega angleškega zrakoplova R-101, ki je na svojem poletu iz Anglije v Indijo eksplodiral, padel na tla in zgorel. Ta največja zračna katastrofa se je dogodila 5. okt. ponoči, ko je R-101 plul nad Francijo. 47 mož njegove posadke, med njimi najboljši angleški vojaški vozači v zrakoplovih in en član delavske vlade, je bilo ubitih. R-101 je bil mnogo večji kot nemški zeppelin, ki je dozdaj pre stal največ dolgih poletov, dva v Zed. države. Angleška vlada je potrošila za njegovo konstrukcijo osm米尔ijonov dolarjev. Gradili so ga nad štiri leta. Bil je 777 čevljev dolg, ali le nekaj manj kot ogromni angleški parnik Titanic, ki se je potopil v koliziji z led: no goro prud 18 leti na svoji plovbi v New York. Bil opremjen z najmodernejsimi kabinami, z velikimi promenadnimi krovom in mnogimi sobami. Glavna obedinica je imela prostora za 50 oseb. To je tretji angleški zrakoplov tega tipa, ki je končal s katastrofo.

LJUBLJANSKO PISMO

X. X. Ljubljana.

2. oktobra 1930.

Preeej zanimanja je zbudila te dni demisija ministra za rudnike in gozdove dr. Antona Korošca, slovenskega ministra v kabinetu generala Živkovića. Izročil je kralju demisijo z u temeljitvijo, da je potreben skrbne zdravniške nege, češ, da se je njegova bolezna po-sivnost. Ali je uspel? Menda slabšala. Kralj je demisijo ne.

sprejel in imenoval za njegovega. Zdaj je na njegovo mesto ga namestnika dosedanjega stopil dosedanje ljubljanski ljubljanskega bana inž. Dušan Sernek. Tudi na Serneca, ki je predal svoje banske posle pomočniku svoje dr. Pirkmajerju. Tako za stopa zdaj Slovence v tej vlad inž. Sernek, poleg ministra brez portfelja Shwergla.

O razlogih te sprememb v

vldi ni točno znano ničesar,

kar pač sedanje politične živ-

ljenje ni javno ter zvemo šele

za fakta kdaj pozneje. Mogoče

pa je, da je ta sprememb v

zvezi z vedenjem slovenskih

klerikalcev, ki menda poveči-

ni ne dobrovajajo, da je Koro-

šec sedel v vldi, ki je v izvaj-

nju svojega programa marsika-

terikrat zadela klerikalne usta-

novne v živo. Zlasti člani nek-

danega levega bloka klerikal-

cev so bili nezadovoljni z ve-

denjem svojega nekdanjega

tako oboževanega dr. Korošca,

ki je še poprej mnogokrat se-

del na ministrsko stolico, kadar

je bil položaj najbolj resen in

neprijeten. N. pr. po atentatu

na Radiča v skupščini, ko so

padli streli v predstavnike hr-

vatskega naroda, je dr. Koro-

šec sedel na stol ministrskega

predsednika, ko se je tega me-

sta menda vsak drugi bal.

Nova vladna generala Živkovića in

ki so klerikalci v večini, so

razumljivo vzeli v vladu bivše-

obzirno izvajati. Politične

stranke je razpustila, razpusti-

la je vse telovadne organiza-

cije razen Sokola, razpustila je

torej eno glavnih klerikalnih

trdnjav, Orla. Škof sam je pro-

testiral ter objavil v časopisu

odprto pismo vsem Orlom, naj

ne vstopajo v novega Sokola.

V delu za vkorinenje vere, da

samo vsi v državi en narod, ju-

goslovanski narod, je vladna

prav tako vestno izvrševala

svoj načrt ter je cenzura "Slo-

venca" že mnogokrat prečrta-

la besedi "slovenski narod".

Radi vsega tega je "Slovenec" volja v mesto, brezposeln delavec ne bodo mogli več spati na klopev v parkih in za živimi mejami, mraz bo pritisnil in iskal bodo ažuvati.

Z jesensko sezono pa se prične tudi gledališče, ki ga v počitniških mesecih ljudje — ki ne morejo na rivirov ali na Bled ter imajo počitnice kar v svojih pisarnah in fabrikah — kar pogrešajo. In letos so nas pustili kar nekam dolgo čakati. Po navadi se je pričela sezona že v septembru, letos se je pričela še včeraj, 1. oktobra. Operno gledališče pa se otvorí v soboto.

Program sezone, kakršnega je objavila uprava pred meseči, je kar razveseljiv. Dobre klasične stvari in dobre moderne stvari so nam v njem obljubili, zlasti v dramskem gledališču. Tudi slovenskih novitetov bo letos nekaj na programu, dočim smo lani gledali samo eno izvirno delo, Lipahovo domačo komedijo "Glavni dobitek", ki pa je bila bolj poceni blago. To spregledanje slovenske drame so gledališču mnogi zamerili in mu očitali. Zakaj ljubljanska drama večja za centralno ognjišče slovenske dramatske umetnosti, ki bi moral imeti za svoj glavni smoter, uprizorjati predvsem slovenske izvirne drame, kar more dramska literatura uspevati le tedaj, če živi na deskah, ne v revijah. Tako pa smo imeli predlansko sezono dve slovenski noviteti, ki sta bili obe slabli, lani pa le eno, in tudi ta slaba.

Z letos obljudljajo več. Tako eno dramo umrela dramatika Leskovca, potem drame Pregrla, Gruma, ter Snuderlovo "Pravljico o rajske ptice", ki jo uprizorijo drevi kot drugo letošnjo predstavo. (Sunderlova "Pravljica o rajske ptice" ne bo pot prvič izvrgovila z odra, zakaj v pretekli sezoni so jo že uprizorili v mariborskem gledališču.) Po teh obljudbah smo torej lahko pravljenci, da bomo videli več slovenskih novitetov in da skuša gledališče vršiti svojo dolžnost.

Poleg domačega je tudi tuji reporter skrbno sestavljen. Če se ga bodo le držali.

V Ljubljani je torej za nekatero vendarle nekaj upanja v teh zoprilih, dežavnih dneh.

Da, jesen je prisla. Mestu se

pozna. Ulice niso več tako

prazne in asfalt ni več ves mehak, od solnca, stavbna sezona se bliža k kraju, šolska sezona se je začela, promenado bodo

meščani kmalu prenesli iz Ti-

krasne noči", katere premjera je bila pred desetimi leti. Režijo je vodil spet Šest, inscenar je novi inscenator Ulijanščev. Sodeloval je tudi balet, pevski zbor ter godba dravške divizije. Uprizoritev je tekla sprva zelo slabo, kesneje pa se nekoliko dvignila, a prevelikega veselja z njo nismo imeli. O uprizoritvah kakor tudi o vseh prihodnjih uprizoritvah bomo prinašali posebna poročila našega stalnega sotrudnika Venomerja, na kar opozarjam posebno vse one sodruge, ki so za dramatiko še posebej zanimali.

Se morda čudite, da vam o delavskih razmerah in delavskem gibanju pišem najmanj in takole v koncu pisma? Ni treba. Pri nas je pač tako, da se o vsem težko govoriti, a še vse teže dela. Kaj bi imel povediti? Da rudarska kriza še ni rešena, da je obljubil polno, a dejanj nič. Da je le še narava pomagala rudarjem s tem, da je krompir, ta temeljna hrana delavcev, obrodil dobro. Knapje so veseli, ker se obeta velika pomenitev krompirja (morda pada cena na 50 par za kg), toda kmetje so v prav tolikšni meri obupani. Zakaj kmeti žuli davek, ki mu ga naglašajo čimdalje več, a denarja ni. In ga pri takih cenah krompirja ne bo. Drugod jim je toča pobila spet ves pridelek, vso setev in travnike, tako da ne bo niti krme in bodo morali živino prodati. Kako bodo živeli? Žita pa v mnogih krajih jedva da je za setev. Izgledi so torej slabii, slabii za vse delavsko in kmečko prebivalstvo. Brezposebnost in slabe plače tu ter davki in malo denarja drugod — sam jo bo to zimo.

Rudarjem so obljubljali, da bodo spet delali vse delavnike, ne pa kakor doslej že vse to leto le po 4 dnevi na teden. Vlada je obljubila, da bo kupovala premog za železnice le od domačih rudnikov, od državnih in trboveljskih. Toda dozdaj se ta obljuba delavcem še nič ne pozna. Sicer praznijo po revirjih velike zaloge premoga, toda to še ni nobena garancija, da bo zaposlenost večja. Pred vratit je tudi zima, a tudi ta ne jamči za polno zaposlenost. Saj se je ta zadnja kriza pričela baš v lanskem zimu!

Nič dobri časi niso za nas pred vratit!

Šubelj bo pel na koncertu
"Napreja"

Milwaukee, Wis. — Na slavnosti priredbi soc. pevskega zbornika "Naprej" v nedeljo 2. nov. nastopi v S. S. Turn Hall tudi znani operni baritonist Anton Šubelj, ki se je prošlo poletje vrnil z nadaljevan

ALEKSANDER NEVEROV:

Taškent-kruha bogato mesto

(Ruska povest iz dne velike lakote.)

Prevedel Ivan Vuk.

(Nadaljevanje.)

Miška leže na hrbot. Dolgo strni v modrikast, kodrast oblak, ki plava po tujem, daljnjem nebnu. V črevah ga je jelo pikati, v ustih se je pojavila sliina. Izpljunil je. Stišnil je glavo z obema rokama in jel obuvati lapti. V notranjosti je čutil, da mu vstaja srdo. Ogleduje slabe pete na laptih, počasi stres prah z nogavic. Skrivaj pogleda na Serjoškov žep, kjer je skrit zapeljiv žebelj. Počival se je po glavi. On skribi za vse, išče prostor na vlaku, pomaga Serjoški zlesti na lokomotivo, žebelj pa je našel Serjoška in ne on. Udaril je Miška z nogavico po opeki in rekel:

— Dobro. Obdrži svoj žebelj, ne maram ga.

Serjoškove uštice se odpro, oči pomeži-knejo. Žebelj tiši v pesti, zdi se mu, da je prirastel k dlani. Če bi mu Miška hotel s silo vzeti žebelj, bi nastal tepež. Ničesar bi je ne smel narediti!

Miška pogleduje Serjoško izpod čela.

— S takšnim človekom naj potujem? Ako je treba moj kruh jesti — si ti prvi. Za žebelj bi se stepel z menoj. Kdo te je rešil pred oratačko? Se marsikaj se ti bo zgodilo, če te ne bom branil. Tudi kruha ti ne dam več! Ostani sam s svojim žebljem...

Serjoškove uštice so podrtevale, oči temene. Pest se je za trenutek nekoliko odprla, a zopet se trdneje stisnila. Ni mu baš za žebelj. Zakaj neki je Miška takšen? Zakaj on, Serjoška, ne sme ničesar storiti?

Sla sta.

Serjoška je hotel iti z Miško. A Miška ga je odrinil.

— Hodi, kjer hočeš, ne potrebujem te!

Serjoška je potegnil skozi nos in šel za Miško. Pogledal je žebelj v pesti, obriral ga je ob hlače. Skoda ga je. Da bi mu ga ne dal, pa tudi ne gre. Miška ga je odpeljal v tuj kraj in sedaj bi ga lahko zapustil na cesti pri Kirgizih.

Otočnost se ga je lotila.

Oblizne žebelj z jezikom enkrat, dvakrat, potem pa reče nenašoma:

— Miška, ugani, kje je.

— Ni potrebno.

— Misliš, da mi ga je žal?

Miška se je oddahnil.

— Zlodej, končno si le uvidel, da brez me ne moreš nikamor.

Sklenila sta, da žrebata kar v Miškini kapi. — Dve palčici, ena večja, druga manjša. Serjoška se je obotavljala.

— Ogoljufaš me. Narediva drugače!

— Narediva!

Miška je vzel kamenček in rekel:

— Obe pesti stisnem. Ako pokažeš pest, v kateri je kamenček, je žebelj tvoj, ako po-kokažeš pest brez kamenčka, bo žebelj moj.

Dolgo je Serjoška premišljeval, katero pest naj pokaže. Mižal je, gledal v stran, celo molil je tiko:

— Daj bog, da primem za pest s kamenčkom.

— Ugibaj hitreje!

— Leva pest!

Miška je cmoknil.

— Bedaček si! Vedno imam navado držati v desnici...

Serjoška vzame iz žepa zaigrani žebelj. Glad se oglaša huje in huje. Z žebljem v žepu ni občutil gladu. A sedaj pa se mu zdi, kol da je ves trebuh prazen in da je v ustih strašno pusto.

Miška je hvalil.

— Kakšno srečo imam! Ko pridem domov, naredim kaj iz tega žebbla ali pa ga prodam kovaču za sto rubljev.

Serjoška je porazno dvignil glavo.

— Za sto... No pač preveč.

— A kaj? Železen je. Za vse je dober.

— Sto rubljev ne da zanj nikdo.

— Staviva za dva koščka kruha!

Otočnost je objela Serjoško. Prešla sta dvajset korakov, pa je dejal:

— Prodaj! Najdem pa drugega, boljšega...

10.

Za postajo so goreli ognji. Vonjalo je po vreli vodi, čebuli, krompirju, po tlečem gnaju.

Tu so kuhalili, tu so tudi opravljali potrebo.

Nage babe s srajcami, na trebuh spuščeni, mi, razkuštrane in neumite, so iskale na robovih srajcev. Pokale so jih z nohti, polagale na vroč opeko in gledale, kakc se, obžgane, napihnejo. Moški z odpetimi hlačami so sklanjali glave nad obrnjenimi pasovi hlač in pogosto pljuvali na umazane, okrvavljeni nohte.

Wm. B. PUTZ

Cicero's Florist

Cvetlice in venci za vse slučaje.

5134 W. 25TH ST., CICERO, ILL.

Tel.: Cicero 69. Na domu Cicero 2143.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA.

ANTON F. ŽAGAR,

lastnik.

1724 S Sheridan Rd.,

No. Chicago, III.

Tel. 5524.

Gospodinje, zahtevate v trgovinah kruh iz naše pekarne.

(Dalje prihodnjič.)

Vtisi iz Goriške

Piše Matt Petrovich

Povod italijančina.

Kakor v šolah, tako se rabi tudi v javnih uradih izključno italijanski jezik. Kraljev odlok z dne 15. oktobra 1925 se glasi:

"V vsakem civilnem in kriminalnem sodnem postopanju je veljavien edino italijanski jezik. Prošnje, spomenice, apelei in drugi dokumenti, kateri niso pisani v italijanskem jeziku, se ne bodo upoštevali."

Ta odlok je veljavien, ne samo za sodnije, ampak za vse vladne urade, kakor tudi za pošto in železnicne. Kdor ne zna italijansko, mora imeti s seboj tolmače kadarkoli na kako opravilo v javnem uradu. Isto tako so tudi vse vladne objave tiskane samo v italijanskem jeziku. Naš slovenski kmet pa se mora poučiti o vsebin teh objav kakor najbolje ve in zna.

Casopisje.

Slovenci na Goriškem so imeli svoje čase mnogo časopisov, kot dnevnik "Edinost" v Trstu, "Goriško Stražo", "Novice" itd. Vse to časopisje je bilo počasi zatrto, tako da imajo danes goriški Slovenci samo en list, tednik, kateri se imenuje "Novi List". Urednik tega lista pa mora biti zelo zelo previden, da ne pride na vzkriž s postavami. Pred par leti je eden urednik bivš "Goriške Straže" napisal članek, "Zakaj plačujemo davke", v katerem je dokazoval, da so Slovenci upravičeni do slovenskih šol. Petmesični zapor je bil posledica tistega članka. Vsak kritičen članek je bil takoj cenzuriran in urednik si boli več v ječah kakor pa v uradih.

"Novi List" je precej razširjen; tiska se ga namreč v 21,000 izvodih. Ta list je edina duševna nit, katera danes veže naše rojake na Goriškem. S pomočjo tega lista se seznanjava drug z drugim in se obveščajo o lokalnih dogodkih. Ta list jim je tudi edino sredstvo o svetovnih dogodkih. Pošiljanje slovenskih listov iz Amerike v Julijsko Benečijo je popolnoma ustavljen. Isto velja tudi za časopise iz Jugoslavije. Ves čas mojega bivanja na Goriškem mi je edino ljubljanski "Slovenec" prišel parkrat v roke. Sploh so naši rojaki kulturno popolnoma odrezani od ostalega sveta.

Cenzura.

Delokrog cenzure se ne konča pri časopisu. Njena roka posega tudi v korespondenco osumjenih oseb. Poštne pošiljatve niso izvzete, kar dokaže sledi:

— Podkupnino hoče...

Pozneje so zagledali neko gospo. V lašeh je imela razne glavnike.

Takšne je videl v Samari. Pokojni oče jih je imenoval fintikluške. Gospa je stala pri vhodu zelenega vagona. Na rokah dva zlate prstana. V enem ušesu blešeč uhan, tudi zobje so se zdeli drugačni kakor pri ljudeh. Samo zlato. Zraven stoeči dečki ji gledajo v usta. Gospa vrže košček kruha med dečke, ki si takoj skočijo v lase. Vsi planejo na kup in se prerivajo kakor žabe v močvirju. Nato se zopet postavijo v vrsto. Gospa vrže skorjico.

Miško je poprijel srd.

— Kruh meče, neumnica.

Popravil je vrečo in naskočila sta s Serjoško.

— Lovi, tudi jaz bom lovil.

Miška ni velik, a zelo gibčen. Cel stric Nikanora, ki se je boril z pestmi kakor nihče. Ce udari za ušesa, zaigra iznenada godba v glavi.

Gospa zagleda dečka v širokih laptih in vrže večji košček. Miškove nozdri so se razširile. Dvignil je desno pleče, dva je hkrati prevrgel, na tretjega je sedel. Potisnil mu je glavo k zemlji, stisnil vrat kakor s kleščami.

(Dalje prihodnjič.)

ni domovi so požgani, organizacije razpuščene, časopisje zatrto, šole zaprte. Izgubili so vse. Le nekaj niso izgubili. Tam na dnu srca vsakega goriškega Slovenca tli iskra upanja na končno rešitev iz tega obupnega položaja. Kdaj pride ta rešitev, odkd pride in na kakšen način pride, tega ne vedo. A prepričani so, da mora priti.

(Dalje prihodnjič.)

Martin Baretincic & Son

POGREBNI ŽAVOD

324 Broad Street

Tel. 1475. JOHNSTOWN, PA.

Sodrugom v Clevelandu.

Seje kluba it. 27 JSZ. se vrže vsak prvi petek ob 7:30 zvečer in vsake tretje nedelje ob 2:30 popoldne v klubovih prostorih v Slov. narodnem domu. Sodruži, ibajajo redno na seje in pridobivajo mu novih članov, da bo mogel napraviti čim več na polju socialistične vzgoje in v borbi za naša prava.

"New Leader"

angleški socialistični tednik.

Izhaja v New Yorku. Naročnična \$2 na leto, \$1 na pol leta. Najboljše urejevanje angleški socialistični list v Ameriki. Množič slovenskih delavcev ga čita.

Naročite si ga tudi vi. Naročnično ranjno zanj sprejema "Proletar".

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik.

Članek dnevnika: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 528 Juneau Ave.

MILWAUKEE, WIS.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2009 S. Lawndale Ave.,

Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382.

Pristna in okusa domača jedila.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Anton Zornik

HERMINIE, PA.

Trgovina z mešanim blagom.

Pedi in pralni stroji na posebnost.

Tel. Herminie 2221.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON

Office hours at 3724 W. 26th Street

Tel. Crawford 2212.

1:30 — 3:30 — 6:30 — 8:30 Daily

at Hlavaty's Drug Store

1858 WEST 22ND ST.

4:30—6:00 p. m. daily.

Except Wed. and Sunday only by appointment.

Residence Tel.: Crawford 8440.

Pristopajte k

Adam Milkovič:

SUŽNJI KRVI

ROMAN ČUVSTEV IN NAGONOV ČLOVEKA

Vse pravice do ponatisa i Proletarca pridržuje avtor.

(Nadaljevanje).

"Hočem," je iztrgal tisti trenotek. "Odusti mi Hedy, nisem vedel, da je tvoja ljubica tako velika."

In je še tisti dan stopil pred njenega očeta. Oče je imel od radosti kalne oči in je pojavil svojega bodočega zeta.

Dva dni po tem dogodku, je Jean Gray odpotoval ...

Jugovzhodno od tega mesta leži mesto Philadelphia. Brzovlak, ki po večkrat na dan vzdržuje zvezo med temo mestoma, prevozi razdaljo devetdesetih milij v pčilih dveh urah.

Barboa je v družbi svojih dveh pomagačev zamišljeno strmel skozi zamigleno steklo drvečega vlaka. Še enkrat hoče poizkusiti; morda pa se mu vendar posreči uresničiti svoj lepi načrt. Tedaj bo z mirnim srcem objel svojo draga Hedy. Usesal se bo v njene ustne, se zagrebel v njeno sloko telo in užival po tolikih burnih nočeh mirno družinsko veselje. In ako se mu še nocoj ne posreči? Ugriznil se je v spodnjo ustnico. Ta plašna misel se je zajedila hipoma vanj. Bila je grozna, bila je kakor nasilna pošast, ki hoče s silo razkrinkati čarobno masko sred plesa in pokazati v nasmehom ljudjem grdo figuro pod njo. Kaj, če ga razkrinkajo? Kakor pošastna zver potoptana od herojev in meča pravice bo ležal ukrenjen pred svetom ... "Zločinec! Podlež!" bodo pljuvali vanj. Vsa sreca se bo pogrenila v gledino in on bo moral zaničevan in tisočkrat proklet umirati za vlažnimi zidovi.

"Ne," je izblebatel polglasno, "do tega ne sme priti!"

"Kaj govorite, Jean?" iztakne Vels iz knjige pogled v kateri je pravkar čital zavorno zgodbo. Barboa se je uvignil s sedeža, se sklonil k tovaršu in mu pošepejal: "Vrag se je zaril v moje srce."

"Da," je dostavil potem, ko ni dobil odgovora, "po vsej sili se mi vriva težka slutnja... Zasacili nas bodo!"

"Ha, ha, ha . . .", se je Vels nasmejal prav od srca, "jaz imam pa prav sedaj najlepše misli v glavi."

Pošastno je sopal vlak in se zarival s pelenko hitrostjo skozi temno noč. Govorili so in se smejali, kakor da bi se odpravljali na letovišče in ne na zločinski posej. Spletni imajo nekateri zločinci navado, da tik pred zločinom ne dražijo živcev z bližnjo prahostjo, ampak se razgovarjajo in zanimajo za stvari, ki niso prav v nikaki zvezki z njunimi načrti. Najbolje je bil razpoložen vsekakor Vels, ki je s teatralnimi kretnjami razlagal in opisoval lov, ki ga je bil nekoč priredil na medvede. Barboa ga je poslužil z napol priprtimi očmi, dokler se ni končno zopet zagledal skozi okno. Dolge goreče vrvi so bežale mimo njega, se vile, vzpenjale pa zopet padale. Med temi gorečimi vrvimi je za drvečo pošastno bežala skozi noč zla ženska. Roke je stegovala naprej, zginila za trenotek pa zopet strmela vanj.

"Hedy!" je zajedal Barboa, "ti greš z menoj?"

Takrat sta se ulila preko njenega čela dva črna curka krvi . . .

"Hedy!"

Skenila je roke proti nebu in se pogreznila . . . V tem trenutku sta pridrvela v coupe dva dijaka in se prepriali. Barboa je potegnil z roko preko oči in se nasmehnil.

Uro na to je na nebu zakravelo nebo. Danilo se je. V kačem mraku so bežale mimo drvečega vlaka slike brzjavnih drogov, ki so drugače nemo stale kakor stražarji ob progri iz dneva v noč, iz noči v dan. Mašo kesneje so izstopili in se izgubili v množici sred živahnih ulic . . .

Tretji dan je sprejela Hedy razglednico.

"O Božiču se vrne!" je z razpetimi rokami stekla k ocetu in materi.

Sesto noč po prihodu trojice v Philadelphia, bilo je ravno od šestnajstega na sedemnajstega decembra, je divjala skozi zamrte ulice ostra burja. Pihove luči so nemirno treptale, ljudje ki so se zaksneli, so hiteli po ulicah in se poskrbili po stanovanjih.

Barboa je ravno stopal s tovaršema v stražarski uniformi po ulici, ko se jim privali nasproti pijana dvojica. Čuden prizor: Stražarji so sicer v precej pospešenih korakih stopili po ulici dalje, a ona dva sta se opotekala za njimi, proklinala in uganjala budalosti. Nadzornik Vels jima zagrozil, da ju takoj ukleniti in odvesti v hladilnico, ako . . .

"ne, ne," se mu zareži v besedo prvi, "izvolite! Oooo, kar peljite naju na stražnico, kar peljite; tam imajo udobna prenočišča, he, he . . ."

"Uklenite ju!" sikne nadzornik. V našem slednjem hipu sta imela povezane roke.

"Capina!" pihne Barboa jezno v dvojico. "In sedaj nas pričakajte tu na pločniku, dokler se ne vrnemo! Tako," ju je potisnil ob zid. Oba sta z bedastimi očmi prikimala, a

ko so oni trije nadaljevali pot, sta tudi ona dva capljala za njimi. Stražarji so podvizi li korake, da bi capinom pobegnili — a fakina nista zaostajala.

Za tretjim ogljiščem, pred moderno urejeno veletrgovino so obstali; prvi stražarji in za njimi usiljiva dvojica.

"Lezita!" jima je ukazal nadzornik, "in zaspita, kladi pijani!" Vdana sta legla in kar hitro zasmrčala. Barboa in pomagač sta spremno odprla glavna vrata in se izgubila v temen hodnik. Veli si je napal cigaret in se brezskrbno oziral po ulici. Nikjer žive duše. Kak užitek! V naslednjem trenotku je eden izmed dvojice vtaknil v usta ponikljano sivar slično ustniku. Nadzornik se mu je od srca nasmejal: "Kaj želijo pušiti, gospod? He," hotel mu je ponuditi cigaret, a tisti hip je oni z reskim piskom predramil tisoč.

"Kaj briješ norce, bedak?" se je raztogril veli; zakaj take otročarje bi lahko vzemirile in predramile zehajoče strazarje! Uni pa se mu je zarežal z obraz in zopet zapisnil. Tedaj so se za bližnjim ogrom premaknile temne sence.

"Divjak!" je segel nadzornik po piščalki. "Daj sem! Piskal boš jutri za zamreženimi okni." Sklonil se je k njemu, da bi mu iztrgal piščal, ko pa se je ozril, je opazil, da stoji za njegovim hrbotom dva stražarja. V mraku ni razločil obrazov in je bil uverjen, da je pritekel na pisk Barboa.

"Vrag zeleni," je dejal še vedno sklonjen, "temu bedaku treba premeriti prsi z bodalom. Daj sem, pravim!" Tisti hip mu je šinila v glavo kri. Vanj je bilo uprih četveričnih cevi. Hotel je zgrabitil svoj samokres, a že je začutil, kako se mu zateguje krog vratu jeklena zanca. Brez besede je omahnil in se zgrudil. Ležeča fakina, ki nista bila nihče drugi kakor pretkana detektiva, sta se dvignila. Z bliskovito naglico jima je tretji stražar, ki je vstal kakor iz zemlje, preščipnil verige. Velsu so sneli umetno brado, mu potisnili v usta debel zamašek in mu tako onemogočili dati od sebe kak glas. Vse se je zgodilo molče, brez besede.

"Izreden plen," je dejal eden izmed stražarjev.

"Naprej!" je ukazal drugi.

Zvezanega laži-nadzornika so odnesli na vogal sodnjenje zgradbe. Pri njem je ostal eden izmed detektivov. Počasi je stopal krog njega in se mu režal: "Nu, kako se počuti prijatelj?" Vels je od časa do časa skušal pretrgati verige in spone, a imel je mnogo premalo moči.

"He, he," se je nasmejal detektiv, "kaj želite pušiti, gospod?"

Ostala četverica je takoj nato nastavila past ostalima dvema zločincema. Eden izmed njih se je navezal umetno Velsovo brando in mirno čakal pri izhodu, dočim so se ostali trije poskrili v hodnik.

Tekle so minute, dolge in nestrepane — a onih dveh ni hotelo biti. Stražarji so postajali od trenotka do trenotka nemirnejši. Ali naj planejo na njiju? Opasna stvar! Zločinci so izvezbani strelici! Dobiti po neumnosti kroglo v glavo ni šala! Sklenili so, da se ravljajo po prvotnem načrtu. Minilo je pol ure — nikogar . . . Posvetovanje —

"Naprej!" je odločil končno poveljujoči. "Naperite samokres!"

Premaknili so se z neslišnimi koraki. Karor macke so se priplazili v notranjost — trgovina izropana, blagajna izpraznjena — a o zločincih nikakega sledu. Kakor bi se pogreznili v zemljo . . . Preplašeni so se ozirali stražarji ter stikalci po omarah in celo po vecjih predalih — a zločincev nikjer . . . Vse prazno. Zaman so nastavljal samokrese v razstavljeni pupi — nobena se ni hotela premakniti. Iz noooene cevi se ni pokadilo . . . V naslednjem hipu pa je opazil najpreteknejši izmed njih, da je okno priprto. Pobegnili! Za njimi! Z bliskovito naglico so zdrveni na ulico. Za vogalom, kamor so bili prej položili ujetega pretkanca in mu postavili cvaja, je ta ležal brez njega. Kam je izginil detektiv? Prisluhnili so. Culo se je stopicanje.

Custva so najmočnejše sredstvo za vsako dejanje: bodisi za vojno, revolucijo ali nakup kake stvari. Ako pripravite loveka, da čuti o kaki stvari, tedaj bo to, kar od njega pričakujete, storil; brez pripravljanja ni začetka dejanja.

Kdor zasleduje oglašanje, bo pritrdiril, da so oglasi naših trgovcev večinoma zelo zelo slabci. Največ prostora v oglasu vzame ime lastnika trgovine in naslov; včasih se celo dogodi, da pride ime dvakrat v oglas — spodaj in zgoraj. Eni oglašujejo na način, ki je za spoznanje boljši, vendarle ne najučinkovitejši. Takemu oglaševanju pravimo opisovanje blaga, ki ga ima na prodaj. Imamo še tretji način, in to je oglaševanje, ki odjemalcu direktno dokazuje potrebo, ko-

Moderne trgovske smernice in bodočnost slovenskih trgovcev

Piše Joseph A. Siskovich

Postrežba, oglaševanje in dobra volja so nerazdržljivi faktorji uspešnega podjetja.

Začetni članki so podali analizo tendenc malih prodajal. V njih sem povdarjal, da brez postrežbe in dobre volje nobena trgovina dobro ne uspeva. Navedel sem različne metode postrežbe in kaj vse store in nudijo veletrgovine, da izpodrinejo male. K analizi dobre volje smo dali temeljne nauke k ustvarjanju iste. Zaključno sem obljubil spisati članek, ki bi naj podal osnovne nauke o "kaj tvori dober oglas" in kje najbolj primerno oglašati. Vse premalo se razumeva dejstvo, da je sestava dobrega oglasa stvar, ki zahteva poznavanje ljudi, njih psihologije, stremljenja in udejstvovanja. Večina trgovcev je nazora, da je oglas kot drevo, katerega je treba le malo potresti, in glej — dollarji padajo z njega. Večina oglašuje na tej podlagi: malo je takih, ki bi skušali s pomočjo oglasov uspešno pridobivati nove odjemalce. V očigledu temu dejstvu bi moral tudi glede oglasov veljati pravilo, da če vijar naj popravlja če vijar, kroča krpa obleke, oglaševalec pa piše oglase.

Mali trgovci potrošijo nemalo doljarje za oglaševanje. Navadno prepustijo sestavo oglasa nevščemu nabiralcu oglasov, ali pa sami "nekaj stlačijo skupaj". Ako navedejo svoje ime, naslov ter dejstvo, da imajo razprodajo ali kar že, mislijo si, da so s tem napravili dober oglas. In gorje nabiralcu oglasov ali listu, ako ni nobenega uspeha. Če bi istemu trgovcu dal vse potrebno usnje in orodje, da izdelal par čeveljev, pogledal bi nas debelo ter se opravil, da tega ne zna. To bi storila večina izmed nas. Vse druge je kadar se gre za oglas; postopi se skoro slenarni ne glede ako razume kaj pomeni oglas, in kaj je treba praviti v njega, da bo dober — da bo eventuelno vrnjen odziv. Da bomo mogli razumno motriti ta posel, si najprvo odgovorimo na važno vprašanje: Kaj je oglaševanje?

Oblaščevanje je trgovsko sredstvo, katerega cilj v prvi vrsti je pridobiti publiko za stvar, kaj se jo oglašuje. 1. Pozornost: Noben oglas nima pomena za trgovca, ako ne obrne čitateljevo pozornost nase. Stenski koledarji so dober vzgled. Slike na njih so večjidel pripomoček za pridobivanje pozornosti. Če je slika lepa ali zanimiva, obrne vašo pozornost nase in s tem tudi na firmo, ki je oglašana na koledarju.

2. Zanimanje: Sama pozornost ne drži veliko, ako ne privabi človeka do tega, da se zacheče zanimati za oglaševani predmet. Kakorhitro obrnete njegovo pozornost na oglas, morate to tako urediti, da bo prehod iz pozornosti na zanimanje najlažji.

3. Kakorhitro imate njegovo zanimanje za predmet, morate v njemu vzbudit željo, da bi lastoval stvar, ki jo oglašuje.

4. Nakup: Če imate njegovo željo po stvari, ga privedite počasi do odločitve, da bo kupil, bodisi takoj, kot včasih opažate v nekaterih oglasih,

5. Odhod vsak teden. Poseljate božične vožnje s parniki BREMEN — 6. dec. BERLIN — 11. dec. EUROPE — 16. dec.

Rezervirajte si prostor čimprej pri lokalnem agentu ali v uradu

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. RANDOLPH STREET

lec ve, da je res lahko brez skrbi, kupi.

Ime trgovine ali lastnika pride zadnje. Tu imate jasen dokaz, da odjemalcu briga le JAZ in nič drugega. Oglašaj srednjim stopnjam in imeli boste nekaj kar bo res podobno oglašu.

Načinov, kako se vzbudi pozornost, pridobi zanimanje in iz tega napravi prehod v željo po nakupu ter zadnji korak — odločitev in nakup, ne bom tu razkladal, kajti vzel bi za vsega dober članek. Obljubil sem dati osnovne nauke o elementih, ki tvorijo dober oglas, in te sem podal. Končam v prihodnjih številki.

MOŠKE OBLEKE

100% IZ ČISTE VOLNE \$16.50

LAWNDALE CLOTHING HOUSE
3649 West 26th St., blizu Lawndale

Zadružna banka

Ljubljana, Jugoslavija,

V LASTNI HIŠI, MIKOŠIČEVA CESTA 13, BLIZU GLAVNEGA KOLODVORA, SE PRIPOROČA ROJAKOM V AMERIKI ZA VSE GOSPODARSKE POSLE, ZLASTI:

1. spremo donar za hranilne vloge ali za tekoči račun proti najboljšemu obrestovanju.
2. posreduje najcenejšo dostavo: denarnik pošiljk in Ameriku v domovino v obratno.
3. posreduje v vseh sosedarskih zadevah hitro in po eni.

Denar, ki se namerica poslati v staro domovino, naj se nakazuje na račun Zadružne banke na Amalgamated Bank of New York, 11-15 Union Square, New York, N. Y., istočasno naj se Zadružna banka o tem obvesti in naroči izplačilo. Naš upravni zastopnik za Ameriko je Joseph Menton, 15824 Normandy Ave., Detroit Mich. Obradite se nanj.

Obračajte se v vseh bančnih poslih za staro kraj na Zadružno banko v Ljubljani.

Luksuriozna črta v Evropo

KADAR se pripravljate na pot v Evropo, poslužite se priložnosti, ki jo vam dajo najhitrejši in najmodernejsi parniki Severo-zemškega Lloydja. Zahtevajte od agenta, da vam izda tiket družbe NORTH GERMAN LLOYD

Direktna in najkrajša črta je via Bremen do katerogakoli kraja v centralni Evropi. Dobro znaci parniki BREMEN — EUROPE COLUMBUS — BERLIN — STUTTGART — DRESDEN

imajo izborne akomodacije v kabinah III. razreda in slove radi fine hrane ter postreže.

Odhod vsak teden. Poseljate božične vožnje s parniki

"Moje osebne ambicije"

III.
Ko je omotica počela takoj
je stopil predme moj tužni po-
ložaj. Opravljam dolgo izpo-
ved. Moj priatelj, ki zbljuje
starše z otroci in otroke z atom
in mamo, me je razgalil. Kar in
dven listih je napisal, da ho-
čem kaj vendar kaj vse izkorščati
v svoje osebne ambicije. In
zapisal je tudi — 15,000 ljudi
je lahko bralo, da živim od
organizacije, torej jo izkoršča-
čam, in da izrabljam v ta na-
men drugo organizacijo itd.
Ničesar drugega mi ni preosta-
jalo kakor da vnebovijoče
grehe priznam in se izpovem.
Se malo vode! Dobro, zdaj na-
daljujem:

Sei sem na počitniško turo v
interesu svojih osebnih ambicij
na stroške dobre matere jedno-
te in po zaslugu dobrohotnih
odbornikov, in sem začel takoj
pridigati ljudem (žal, malo jih
je bilo): Jaz sem drugačen
govornik kakor ste jih čuti do-
zdaj. Jaz vam ne pridigam
o razrednem sovraštvo; jaz ne
govorim zoper vašo vero, niti
ne hvalem vere. Jaz sem tu-
kaj zato, da vas zbljujam, ker
mi smo vsi rojaki, pa bili že
katoličani, butlegarji, nihilisti,
biciklisti, komunisti ali pa so-
cialisti. Vedite, jaz sem prvi
od SNPJ., ki se žrtvujem za
vas, da vas zbljujem brez
strankarstva, in predvsem, da
zbljujam starše z otroki — no
ua, bratje, jaz zbljujem ...!"

Govoril sem tjavendan, lju-
dje so se potili in zdehalili, pa
tudi meni je bilo vrčče. Res je
imel prav nadzornik Nebodiga Treba, ki je zatrjeval, da ne
bo ljudi, in prav zares je bila
to velika škoda za moje ose-
bne ambicije. Kajti, če ne bo
ljudi, in če me ne vzljubijo, ka-
ko vraga naj naroče svojim de-
legatom — cvetu milega naroda,
da naj glasujejo zame, da jaz,
ki sem edino izobražen, edino
nestrankarski, ki študiram —
(ne vem sam kaj študiram),
ki študiram — to se pravi, jaz
sem student v univerzi (pra-
narzen), jaz, ki zbljujem
otroke s starši, ki sem zoper in
proti in absolutno proti vsaki
politiki — ako ni protisocialistična — jaz sem urednik po
božji volji, narod — oj, ti pre-
dobri narod, spoznaj — izvoli
me — ne pusti me koprneti,
ne pusti, da se stajam v svojih
osebnih ambicijach!

Slabo mi je bilo, pa sem
spiezal na hrib. Hladne sapi-
ce so mi pomirile učeno glavo.
Saj ne morem zato, če sem u-
čen, če sem filozof, če sem od-
ličen književnik. Vzlic temu
pa sem hvaležen stvarniku, da
nisem zabit, kakor tisti sakra-
bolski nadzornik Nebodiga Treba, ki je izvor te moje izpo-
vedi.

Shoda je bilo konec. Osem-
najst ljudi v dvorani! In jed-
nota, dobra mati, je plačala
veliko več sedežev in najem-
nino dvoran! Sramota (za
narod). Ampak v dopisu se-
ga neznanco povhalil. Pisal
sem, da so rojaki dobri, vlijud-

ni, lepe otroke in krasne vrto-
ve imajo, se ne kregajo, so-
vratio politiko in so skoro vsi
za demokratskega predsedni-
škega kandidata Smitha. Re-
kel sem jim: Ne morem pomaga-
ti, če uredniki našega glasila
vašega preprčanja za pivo
ne upoštevajo. Jaz sem sam
zoper in proti, ali sem zdaj
brez moći. Jaz tudi ne ve ja-
mem, da mora biti politika sa-
mo taka, kako jo pridigajo
rdečkarji v Chicagu. Sem za-
to, da naj glasilo piše kakor
želi večina: Torej zdaj za
Smitha, drugo leto pa za kar
bo že, ali pa proti, če potrebo-
no. Saj tudi veter ne piha
vedno v eno stran.

Naroda torej ni bilo, in ve-
lik kos mojih osebnih ambicij
se je razblini v praznih dvo-
ranah. Inam pa zadoščenje,
da sem se vsaj učil govoriti
na placo. Jaz, kakor veste, nisem
govornik. Ce so ljudje v dvo-
rani, me posili jok, in plakan
kakor otrok. To je neprijetno
meni in drugim. Le kaka že-
nica plaka z menoj, toda ne po-
notah, kar povzroči več komu-
dije kakor drame.

Ko sem se napotil iz svojega
stanovanja v Chicagu na pre-
davateljsko turu za dobre ma-
ter jednoto v interesu svojih o-
sebnih ambicij, sem vzel taksi
do postaje. To pa zato, da se
ne pokvarim takoj od začetka
v računih. Res, da dobiš v
Chicagu čez dan kjer hočeš

na pol prazno poučeno karlo
pulimanske velikosti, ampak to
stane samo 7c, jaz pa sem ven-
dar človek, ki hočem živeti od
organizacije.

Pomislite, računal sem dobrimi
materi jednoti (in ta mi je v
svoji dobrohotni naivnosti rá-
čun tudi izplačala) samo za pot-
niško zavarovalnino tekom mo-
je počitniške ture deset dollarjev.
Če bi se slučajno pripeti-
la nesreča, kar bogvaruj, bi

dobra mati jednota ne dobila

niti centa, ker sem na njene

stroške zavaroval pač sebe, ne

nje, in tako bi bila ona kar

dvakrat na škodi. Vrhutega bi

bili njeni predstavniki moralno

obvezani, da bi me v krasnih

srce trgajočih jokajočih govo-
rih poveličevali v mučenika, ki

je dal življenje za dragi narod

in ljubljeno mater jednoto.

V testamentu sem imel zapoveda-
no, da v tem slučaju nadzornik

Nebodiga Treba ne bi smel biti

zraven in če bi prišel, bi morali

reditelji paziti, da ne bi čr-
hnili niti besedice, kajti ko hi-
tro on to storil, takoj se vidi, da

so lepe in pričene v strahoma

opazite, da se smehtaja. Uf!

Jaz ne maram smehtaja, jaz

ljubim plač, jok, ki reže do

mozga!

Vidim, — moje osebne am-
bicije so skopnele ... Prijate-
lji na Lemontu v svojih pri-
prošnjih zame niso bili usla-
ni ... Moje nade, oj, kje so
moje nade?

Obljubil sem v namenu, da

potolažim sumnje v dobrih ar-
cih odbornikov dobre matere

naše slavne jednote, da bom u-

Na sliki je del mesta Brady v Te-ka povodenj. Napravila je četrtni mis-
sau, ki ga je to jesen doletela veli- lijona dolarjev škode.

REPORTS AND COMMENTS

VIENNA TO BE CENTER OF WORLD SOCIALISM NEXT YEAR

will be the most important one in the history of the L. S. I.

HISTORY WILL BE MADE AT VIENNA NEXT SUMMER! Will you be there? Enter the Jimmie Higgins Contest and go out after the first prize!

In addition to the meeting of the Labor and Socialist International, the International Socialist Women's Committee and other bodies closely allied to the International, it has just been announced that the second International Workers' Sports Olympiad will be held at the same time as the L. S. I. Congress.

Plans are being made to invite repre-
sentatives of all unaffiliated so-
cialist bodies to meet with the
Congress in order to form an inter-
national as all-inclusive as possible.
Unquestionably, the 1931 Congress

will be the most important one in the history of the L. S. I.

Detroit News

On October 4, the English sub-
branch of 114 JSF. Detroit held its
first regular meeting. About 40
members consisting of senior com-
rades and a few visitors of the
English local No. 1 were present.
Comrade Rugel presided at this
meeting, at which it was decided that
our sub-branch sponsor a dance to
be held January 17, in conjunction
with club 114. A hard time party
was also discussed by the membe-
and left over until the next meeting.

For our next meeting comrade Benedict and Merton, members of the senior club will prepare a debate that will be very interesting. We urge all our comrades to attend and invite their friends. Our regular meetings are now held on the first Friday evening of the month.

The city central committee, dele-
gates of various socialist branches
of Detroit, met October 6, at the Holbrook Hall. Among the delegates
present was also the undersigned re-
presenting sub-branch 114 JSF. in
place of comrade Rugel and Oblock
who were unable to attend. At this
meeting a suggestion was made to
get a certain speaker who happens
to be a official of the Parliament of
England, now touring the United States
to speak at a mass meeting. Also to have stickers printed and pasted throughout the city advertising
our socialist candidates for the com-
ing election. Among the socialist
candidates we have comrade Wm.
Travnik, the recording secretary of
our sub-branch, running for state
auditor. We appeal to all Slovenses of
Detroit to give their support to Wm.
Travnik on election day. The dis-
cussion for permanent headquarters
for the Socialist party of Detroit was
deferred to the next meeting.

Andrew Grum Jr.

SOCIALISTS! READ

The Two New Best Sellers SOCIALISM What It Is and How to Get It

By OSCAR AMERINGER

32 PAGES Published Oct. 1930 10 CENTS

AND

ART YOUNG'S

PRIMER OF SOCIALISM

2-dozen original cartoons
by America's foremost cartoonist

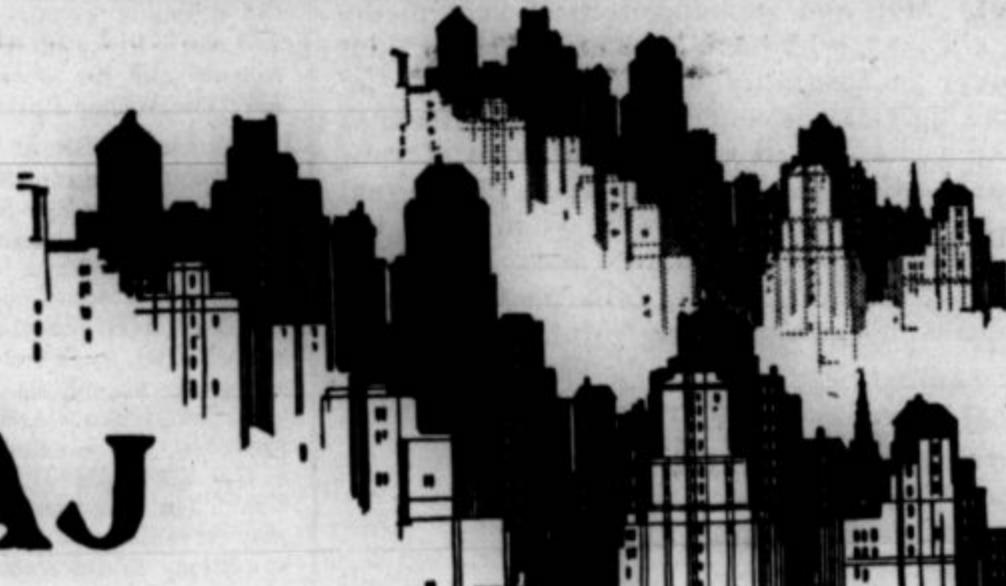
24 PAGES Published Oct. 1930 10 CENTS

Literature Agents!

Send for quantity prices for your election
meetings.

Socialist Party of America

2653 Washington Blvd., Chicago, Illinois.

SEDAJ JE MILWAUKEE 15 minut BLIŽJE CHICAGU

Stirje novi brzovlaki so skrajšali čas
vožnje med Chicago in Milwaukee
na North Shore Line 15 minut.

Downtown Station 223 So. Wabash Ave. Uptown Station Wilson and Broadway

CHICAGO NORTH SHORE AND MILWAUKEE RAILROAD CO.

Proga točnosti in postrežbe.

Dva od teh eno-uro-in-petdeset-minut de-
luxe brzovlakov odpeljeta iz Chicaga pr-
vi ob 8:15 zjutraj in drugi ob 3:05 popol-
dne; oba imata parlor-razgledne vozove.
Iz Milwaukee odpeljeta prvi ob 8. zju-
traj in drugi ob 3. popoldne; imata isto-
tako parlor-razgledne vozove.

Vsako uro ob uri

Drugi brzovlak v Milwaukee vozijo vsa-
ko uro ob uri z Adams in Wabash Loop
"L" postaje. Vsi vlaki ustavljajo na Ma-
dison in Wabash, Randolph in Wabash,
Clark in Lake, Grand Ave., Belmont
Ave., Wilson Ave., Uptown Station in
Howard St. Za informacije pokličite
Traffic Dept., State 0517, 72 W. Adams
Street.

PEVSKO DRUŠTVO "JADRAN" COLLIWOOD OHIO

priajno vabi tukajšnje in okoliško občinstvo

na posez krasne operete

"ADAM RAVBAR"

v treh dejanjih.

Vprizori jo na odru Slov. del. doma,

Vaterloo Rd.

V NEDELJO 2. NOVEMBRA.

Pričetek ob 7. zvečer.

Vstopnina: Prvi sedeži \$2, drugi \$1.50, tretji \$1.

Nastopilo bo okrog 50 oseb.
Pevske in orkestralne točke vodi g. John Ivanush.
Pri opereti sodeluje Ivanushev orkester. Igral bo
tudi na plesni zabavi po programu v spodnji
dvorani.

Visok proračun

Odbor za sestavo proračuna
čikaške mestne občine zahteva
za bodoče leto \$82,382,406, ali
devetnajst milijonov več kot
pa znaša proračun za to leto.

Jaz pa sem si mislil: Zdaj je čas, ko imam
jaz čas, to se pravi, nobenega
drugega opravka. See America First je poletno, je poči-
niško geslo. Jaz bi svojega
denarja v ta namen ne zapra-
vil — kajti to je proti načelu
nojih osebnih ambicij, in zato
sem si izbral ugoden čas —
pred sejo glavnih odbornikov,
ki so zakrnjenih srce in ne vedo
kako poletiti. Naravnost je, da
kajti to je treba zblževati o-
troke s starši, in ki niti ne vedo,
da sem jaz za zblževanje biciklistov in nihilistov, in da
smo koncem konca vsi samo Slovenci, Slovenci, Slovenci, ne
pa socialisti, Kraševci in Rib-
ničanci.

A Jugoslav Weekly
Devoted to the Interest
of the Workers.

Official Organ of
Jugoslav Federation, S. P.

NO. 1206.

Published Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., OCTOBER 23, 1930.

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXV.

Upton Would Release Mooney and Billings

Upton Sinclair is the Socialist candidate for governor of California. In his first speech in the campaign he devoted one paragraph to Mooney and Billings. It was short, but it was concise. He said:

"If I were governor of California, what would I do about Mooney and Billings? I tell you what I would do about them. I would have a paper all made out, and all ready, and when I went to take the oath of office as governor of California I would not put my pen down but would sign the pardon of Mooney and Billings with that same pen and with the same motion of the hand. I would pardon all political prisoners and work for the repeal of the criminal syndicalism law."

Cashing In On Bigotry

It is hard to believe that Mr. Hoover, speaking so near Gastonia, was not deliberately trying to profit by Southern middle-class prejudices. In view of these prejudices it is especially unfortunate for the workers in the South and elsewhere that the Communists convicted in the Gastonia case have all jumped bail. Their trial was, I believe, unjust and their sentences were cruel. If Beal having once got to Russia had returned to face the bitter sentence laid on him in one of our horrible American prisons he would have been a hero. One may admit this and yet hold that the action of the Communists Party under orders from Russia in permitting these men to escape was a very great blow to the working class. Not primarily because money was forfeited but because good faith was violated. After this it will be almost impossible to persuade judges to fix reasonable bail in bitterly fought class struggle cases. They will not discriminate between Communist and non-Communist workers. It will be more difficult than at present to raise bail. Men and women, often of very moderate means, who have heretofore risked their money in assurance of the good faith of working-class prisoners will now be afraid to take a chance. It is from this point of view that the Communists bail jumpers did a great disservice to the workers by yielding to the temptation which I admit must have been great. Blame, I think, falls on Communist policies more than on individuals.

—Norman Thomas.

Mussolini Admits Conditions

Mussolini, is salving, not saving, the people of Italy just like our politicians, the President down to the alderman are salving us. It's going to be better in a little time. That's what we have heard all year. Mussolini in addressing the Italian National Council of Corporations, representing capital and labor, told the members "we are leaving night behind us and are walking toward the dawn." He played safe however by warning his hearers against "excessive optimism". He thought it would take about three years before the present situation would be changed into one of "comparative prosperity". Some long night that. Three years between the darkness and dawn.

The Dictator summoned Hoover to his aid. Warning against expecting too much immediately Mussolini said, "No intelligent or honest man can expect miracles. Up to today not even President Hoover had been able to work miracles and he is the most powerful man in the world at the head of the richest country in the world." Maybe Mussolini doesn't know that Hoover told us last Spring the night was only going to be sixty days long."

Now how does the Dictator know there is going to be a change? That's very simple. Things are so bad they couldn't get worse unless an end came to all things. We had supposed things were different in Italy after reading what he has been saying recently and what his papers have been printing. But here are his very last words in this last speech—"Now the alternative is simple—either the end of all things or improvement. But since neither word economy nor humanity can die improvement must occur."

—Charles W. Erwin.

THE OPPOSITION

The automobile, Henry Ford says, has been the world's greatest agency for increasing intelligence.

Opposed to Mr. Ford is the solid opinion of the world's traffic cops.—Arkansas Gazette.

Take a pile of rocks, a little fire, some odds and ends of dishes and a skyfull of fresh air and you have the home of some of Chicago's unfortunates. On the lake front, where filling has been done for the Century of Progress (World's Fair of 1933), pieces of tin and squared rocks are at a premium among the "squatters". Their homes are just large enough to accommodate one or two men on hands and knees, but with a fire going on these chilly nights and every little chinking among the bricks, a great deal of room is unwanted.—Above photo and note from The Chicago Daily News

Our Doings Here and There

By JOHN RAK.

"The Widow Roslinska", a comedy in three acts, will be sponsored by branch 47 JSF. of Springfield, Sunday, October 26, at the Slovens Home. This play was staged in Chicago by the dramatic section of Club No. 1 and was a great success. For a good comedy and an enjoyable evening, see "The Widow Roslinska".

Branch 45, JSF. of Waukegan gave an excellent program Sunday, October 12, at the Slovens National Home. Their one act appetizer acquainted its audience with a variety of folks songs which were well managed by its characters. Following this was a recitation by Vincent Pink and a speech by Joseph Owen. Both made good impressions and received great applause. To conclude the program, a one act tragedy, "What Price Coal" (in English) was held. This play revealed the hardship and the conditions in the coal camps. Its characters impersonated their parts without any difficulty and successfully impressed the audience. All in the time was well spent and enjoyed by a dance which followed.

In another week the dramatic committee of club No. 1, JSF. will present "Konec Poti" a war drama in three acts. This is the first real war drama in our stage picturing the life behind the trenches. Heart breaking scenes such as why Stanhope, a captain, would not permit Raleigh send a letter to his girl, for fear she would find out what kind of a "hero" Stanhope really is. Also why the officers were always drunk while behind the trenches. Your time will be well spend if you attend this play October 26, at the C. S. P. S. Hall, on 18th and May Sts. Admission tickets available from any member of the club or at the office of Proletariat.

Dynamic Detroit

The first meeting held by the English sub-branch of club No. 114 JSF. was well attended by the new members. A number of older comrades of branch 114 were also present. Our secretary treasurer Aggie Oblock and Bill Travnik, the recording secretary, successfully conducted the meeting. The next meeting will be held November 7th. Invite your friends.

Here is a suggestion. "All Quiet on The Western Front" a war picture is now playing in the theaters of our city. Those of you that possibly can, should see this picture. You will fully understand why the Socialist Party opposes all wars. This book is also available at our library. Don't fail to ask for it.

Sunday, October 26, at 116 E. Six Mile Road, club No. 114 JSF. will sponsor a lecture for this benefit of our public. Comrade Joseph A. Siskovich of Cleveland will lecture. His subject will be "The New Ideal of Mankind". His lecture will prove that Socialism is practical and why it should be put into effect. Why the present capitalist system has such a grip on the workers, and why it is so hard to get people for the Socialist ideal.

To the Youth of Detroit let me say, be there at 3 P. M. Sunday, October 26, and hear this message of comrade Siskovich. By attending we will show our spirit, enthusiasm and progressiveness. After the lecture a dance will be held until the late hours of the night.

H. Rugel.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

War plays are having their days now. Among the most popular war pictures taken from a book and written by one who participated in the debauchery has been "All Quite on the Western Front". Since then another book and play equally as powerful as "Journey's End", has made a hit. Our Comrades will stage a war drama in Slovens this Sunday, October 26, at the C. S. P. S. Hall. The program starts at 3:00 P. M. and admission price is 75¢. It is to be this season's first play and therefore important that a full attendance is

for a big attendance. In view of the length and diversity of the program the admission price of twenty-five cents is startlingly low, but this has been done to make it within the reach of all. Organizations and individuals should put in their orders for blocks of tickets at once.

This world of ours is always squabbling. In our city, state, country, in other countries. Look at Germany. The fascist representatives are making the government factions use every ounce of energy and intelligence against their wild and insidious tactics. But Germany is known for its skill and ingenuity and it will surely survive the present staggering conditions. Our Socialist Comrades are a mighty force in the present struggle of readjustment.

To what extent are the leaders of the American Federation of Labor responsible for racketeering in the unions? Altogether, I would say. Because they know, and have known, that it existed and still exists. In the face of this knowledge they make no attempt to clarify the situation. If John Lewis' mine union isn't a racket for him and his tribe, what is a racket then? These rackets are tied in hand with political corruption. Especially is this so in Chicago, where an outlaw union of teamsters has been run by a convict, released from pententiary by the funds of the union through bribery. They need honest men to run union labor and organize it into a labor political party to obtain honest and just demands.

All through the spring, summer and now the fall months we've been hoping for a return of normal conditions. During all this while capitalists have been soothsaying us with false predictions of a turn for the better. But the conditions have gone beyond the control of the system so that "times" are worse today than at any other time this year. What are the unemployed of Chicago and other places going to do this winter? Yes, and what are the rest of the inhabitants going to do? Thefts and robberies are already becoming very numerous. As the cold will grip Chicago and as the unemployed will have less and less to eat and still less to shelter them what else can we expect? Understand, we do not foster thefts and robberies—but if the system does not permit a man the chance to earn a living, — how can he manage to live?

Chicago's newspapers and charity organizations are out begging for funds for the unfortunate, which after all, is the proper thing to do. Yet these agencies serve the system which is responsible for existing conditions. This makes us say that it is terribly bad logic to support a system so that it may have the right to beg.

The advance notice of the Y. P. S. L. program for Sunday, December 7, was made with a view to reserve the date and to distribute the tickets.

MORE ENGLISH ARTICLES ON PAGE 7.

PROHIBITION IS THEIR MAIN ISSUE--WHY?

OUR AIM:
EDUCATION,
ORGANIZATION,
CO-OPERATIVE,
COMMONWEALTH

The Crying Need of the Day

By Eugene V. Debs

(The following is an appeal to the comrades by Eugene V. Debs while in prison. Four years ago October 26, Gene Debs passed away. His work and deeds stay with us. He pleaded with the workers to ACT, ORGANIZE, to take part in the greatest reconstruction in human history—to build the commonwealth of Freedom and Justice.)

There are in the midst of this historic campaign many demand upon the limited means and opportunities of our comrades to serve the cause, but there is among them one that stands forth so prominently and so appealingly that I can almost hear it cry for consideration.

Need I say to my comrades that the crying need of the day is ORGANIZATION?

Everything depends upon our being organized, and now is the time to do the work.

The whole future of the working class depends upon industrial and political organization, and every comrade should bend himself to the task as if his very life depended upon it, as indeed it does if his life is of any value to himself or the world.

The industrial social democracy we aim to establish must be organized, and the industrial unions and political party of the workers are the means to that end.

The war almost destroyed the Socialist party in the United States. That is one of the chief aims and inevitable effects of modern wars.

In bourgeois wars the revolutionary elements are shoved into the first line trenches to shoot off one another's heads and at the same time shoot the head off the revolution, and thereby restore the status quo for another indefinite period.

The world-war would have destroyed the Socialist party IF IT HAD NOT BEEN INDESTRUCTIBLE.

But while the party survived, it was shaken to its foundations and stripped clean of everything that could not resist the shock. The test was a crucial one and the membership, though shattered, was purified and strengthened. The real revolutionary comrades stood true and saved the party, and now they have to rebuild it on a surer foundation and more powerfully and staunchly than before.

And this is now the crying duty of the hour!

We are strong or weak and we shall succeed or fail in exact proportion as we are organized on a revolutionary industrial and political foundation.

Listen a moment, comrades! This supremely important task appeals to you, to us all.

Will you take hold now, and stick to the job, and do your part?

I appeal to you!

Attend the meeting of your local and plead the urgency of Organization.

If your local is weak, build it up and thereby help to build the needed Organization!

If your local went down in the cyclone, rebuild it as another unit in the party organization!

We should have a hundred thousand members again soon after the sun of the new year lights the world.

Take hold, comrades; I appeal to you, in the name of our beloved cause!

Take hold because you are a socialist, and know your duty, and have the will an energy to perform it.

You can get a new member or help to organize a new local, and you are going to do it because you know that a real socialist whose blood is red and whose heart is true proves his fitness to be in the cause by serving it with all his will and every atom of his power.

There are thousands upon thousands who are ripe for membership in the Socialist party.

There were never so many and they were never so ready.

The economic conditions from which socialism springs are growing more and more favorable as capitalism becomes more and more impossible and socialism more and more inevitable!

As capitalism rots, socialism ripens!

The only remaining virtue capitalism still possesses is as fertilizer for socialism.

The harvest spreads out white and abundant before us, waiting for the workers.

Let us all be workers; let us all take hold and do our part that the harvest may be the richest and most abundant we have yet gathered.

Get a new subscriber for some socialist paper; a new member for your local, or a dozen of each if you can!

Do your best and you will feel your best!

There is not one so poor but he or she can do something.

Do it and do it now!

I shall feel the vibration of it behind these bars and thank you with all my heart, for you are doing it for my comrades here, and for me, and for every weary worker bowed to the earth, every woman sewing her shroud in a sweatshop, and every child in the skeleton clutch of poverty and famine and doomed to die without having lived.

Ours is the liberating movement of the ages.

Ours the Growing Cause of the Centuries!

It was born of the misery of the race.

It is consecrate to the cause of the oppressed. It bears the scars of a thousand defeats but it grows stronger and braver and more invincible through all, and it will never lay down the weapons of its peace-loving crusade, never cease its holy war until its triumph is complete and sets the whole world free!

PUBLIC OWNERSHIP PAYS

Railroad, telegraph and water power enterprises in Sweden which are publicly owned showed increased profits for the year 1929. The net income of the telegraph board was \$6,137,200 as against \$5,884,120 in 1928. The net profits of water power, railway and postoffice departments showed similar increases of more than a million dollars each over the preceding year.